

Vlaams
Parlement

649 (2020-2021) – Nr. 1
ingediend op 19 februari 2021 (2020-2021)

Verslag

namens de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door Cathy Coudyser en Tinne Rombouts

van het verslagmoment
van de Europese Ministerraden Landbouw en Visserij
van november 2020 tot en met januari 2021

Samenstelling van de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid:

Voorzitter: Bart Dochy.

Vaste leden:

Arnout Coel, Cathy Coudyser, Karolien Grosemans, Sofie Joosen, Joris Nachtergaele;
Leo Pieters, Stefaan Sintobin, Frieda Verougstraete-Deschacht;
Bart Dochy, Joke Schauvliege;
Emmily Talpe, Bart Van Hulle;
Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen;
Ludwig Vandenhove.

Plaatsvervangers:

Allessia Claes, Maaïke De Vreese, Bert Maertens, Nadia Sminate, Tine van der Vloet;
Roosmarijn Beckers, Els Sterckx, Suzy Wouters;
Lode Ceyssens, Tinne Rombouts;
Tom Ongena, Bart Tommelein;
Gustaaf Pelckmans, Jeremie Vaneeckhout;
Maxim Veys.

INHOUD

I.	Toelichting door Pieter Lietaer	4
1.	GLB-hervormingspakket post 2020.....	4
2.	Hoop op een basisakkoord in mei 2021	5
3.	Goedgekeurde overgangsmaatregelen voor het GLB.....	5
4.	Stand van zaken in december 2020 en januari 2021.....	5
5.	Overzicht van de marktsituatie	5
6.	Handelskwesties	6
6.1.	Het brexitakkoord	6
6.2.	Het Mercosurakkoord	6
6.3.	Cumulatieve impactstudie.....	6
7.	Etikettering	6
7.1.	Dierenwelzijn	6
7.2.	Voedselwaarde	7
II.	Vragen van de commissieleden over landbouw en antwoorden van Pieter Lietaer	7
III.	Toelichting door Barbara Roegiers.....	8
1.	Programma Visserij van het Portugese voorzitterschap	8
1.1.	TAC en quota	8
1.2.	Europees Fonds voor Maritieme Zaken, Visserij en Aquacultuur	8
1.3.	Algemene oriëntatie over de herziening van de Controleverordening	8
2.	Vangstmogelijkheden voor 2021	8
2.1.	Agrifishraad december 2020.....	8
2.2.	Agrifishraad van januari 2021	9
IV.	Vragen van de commissieleden over visserij en antwoorden van Barbara Roegiers.....	10
	Gebruikte afkortingen	13
	Bijlagen: zie dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid hield op 27 januari 2021 een verslagmoment van de Europese Ministerraden Landbouw en Visserij van november 2020 tot en met januari 2021.

De belangrijkste thema's van de Europese Ministerraden Landbouw werden toegelicht door Pieter Lietaer, attaché Landbouw van de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie.

De belangrijkste thema's van de Europese Ministerraden Visserij werden toegelicht door Barbara Roegiers, attaché Visserij van de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie.

De presentaties van de sprekers zijn raadpleegbaar op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

(Deze vergadering werd als videoconferentie georganiseerd.)

I. Toelichting door Pieter Lietaer

Pieter Lietaer, attaché Landbouw van de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie, bespreekt de belangrijkste elementen die ter sprake kwamen op de Europese Ministerraden van november 2020 tot en met januari 2021.

1. GLB-hervormingspakket post 2020

In oktober 2020 werd zowel binnen de Europese Raad als het Europees Parlement een standpunt bepaald over het toekomstige GLB. Vanaf november 2020 startte een nieuwe fase met de zogenaamde trilogie, waarbij zowel de Raad van de EU, de Europese Commissie als het Europees Parlement via onderhandelingen een gemeenschappelijk akkoord proberen te vinden.

Een eerste focuspunt viel daarbij op de groene architectuur met ecoregelingen en randvoorwaarden die aan landbouwers zullen worden opgelegd. Het Duitse voorzitterschap heeft hier slechts een beperkt aantal stappen kunnen zetten omdat eind december 2020 het voorzitterschap werd doorgegeven aan Portugal.

Het Portugese voorzitterschap heeft de focus verlegd en zich toegespitst op het nieuwe beheermodel waarbij er meer subsidiariteit wordt gegeven aan de lidstaten, met meer nadruk op het bereiken van resultaten en minder op het strikt naleven van specifieke en gedetailleerde regels voor landbouwers. Het is de bedoeling dat de lidstaten meer onderling vertrouwen opbouwen rond dit beheermodel, zodat in een latere fase de moeilijke discussie over ecoregelingen en randvoorwaarden terug kan worden opgenomen.

De Raad heeft zich ook gebogen over de voorstellen van het Europees Parlement over marktinterventies en de gemeenschappelijke marktordening. Het Europees Parlement verwijst naar een aantal crisissen die zich in de afgelopen jaren hebben voorgedaan en pleit voor meer mogelijkheden om regulerend op te treden op de interne Europese markt. De Raad en de Commissie zijn op dat vlak meer terughoudend zodat hierover nog onderhandelingen moeten gevoerd worden. De eerste triloog over dit thema moet nog gevoerd worden.

2. Hoop op een basisakkoord in mei 2021

Het Portugese voorzitterschap heeft zich tot doel gesteld om reeds in mei 2021 een akkoord te bereiken over zowel de groene architectuur, het nieuw beheermodel als de marktinterventies, maar dat lijkt vrij ambitieus gezien de omvang van het dossier. Anderzijds moet tegen eind 2021 een akkoord worden bereikt over zowel de basis- als de secundaire wetgeving, zodat een basisakkoord tegen de zomer 2021 echt wel wenselijk is.

3. Goedgekeurde overgangsmaatregelen voor het GLB

Onder Duits voorzitterschap werden eind 2020 overgangsmaatregelen goedgekeurd voor het min of meer ongewijzigd verderlopen van het huidige GLB tot eind 2022, mits een aangepast budget.

4. Stand van zaken in december 2020 en januari 2021

Het Duitse voorzitterschap gaf in december 2020 een stand van zaken en het Portugese voorzitterschap gaf zijn eerste stand van zaken in januari 2021.

De reacties van de lidstaten gingen eerder in de richting van het behouden van de positie van de Raad en het zo dicht mogelijk bij het akkoord van oktober 2020 blijven.

De groene architectuur blijft een discussiepunt dat ook binnen de Raad naar boven komt. Sommigen willen verder gaan dat het standpunt van de Raad dat een maximum van 20 procent van de directe betalingen als minimumgrens oplegde voor de ecoregelingen binnen de eerste pijler, terwijl andere lidstaten eerder op de rem staan.

Er waren ook reacties op de voorstellen van het Europees Parlement dat zich inzake conditionaliteit focust op milieu en klimaat. Met het oog op de bescherming van de arbeidswetgeving en van dierenrechten, wil het Europees Parlement ook het begrip sociale conditionaliteit invoeren. De meeste lidstaten hebben wel begrip voor dit standpunt, maar stellen dat het GLB niet het juiste instrument is om hiervoor maatregelen in te schrijven.

Het Europees Parlement stelt in het kader van het nieuwe beheermodel een eerder hybride systeem voor, met focus op de resultaten, maar toch ook het naleven van nog een groot aantal specifieke regels. De meeste lidstaten vinden dat een hybride systeem haaks staat op de gevraagde vereenvoudiging van de wetgeving.

De Commissie heeft ten aanzien van de lidstaten ook landenspecifieke aanbevelingen geformuleerd over het opmaken van het strategisch plan in lijn met de aanbevelingen uit de Green Deal en Farm to Fork over milieu en klimaat.

5. Overzicht van de marktsituatie

In november 2020 werd een algemeen overzicht gegeven van de marktsituatie. Daarbij lag de focus op de impact van corona. Uit de reactie van de Commissie kon worden afgeleid dat de landbouwmarkt in de meeste landen stabiel is, maar voor bepaalde sectoren is er een stabilisering op een eerder laag niveau. Dit geldt vooral voor de dierlijke sectoren van varkens, runderen en pluimvee wegens de sluiting van horeca en het afschaffen van evenementen. De wijnsector werd door dezelfde factoren en eveneens door handelskwesties met de Verenigde Staten hard geraakt.

De marktsituatie kwam in januari 2021 opnieuw aan bod omdat veertien lidstaten opriepen tot steun voor de varkenssector. In totaal hebben negentien lidstaten,

waaronder België, zich uitgesproken voor steunmaatregelen. Zij argumenteerden dat de huidige prijs van varkensvlees veel lager is dan het normale Europese gemiddelde wegens corona en de Afrikaanse varkenspest. De Europese Commissie is niet happig op het activeren van steunmaatregelen, maar heeft wel beloofd om de mogelijkheid te onderzoeken om de sector op eerder lange termijn weerbaarder te maken.

6. Handelskwesties

6.1. Het brexitakkoord

Het brexitakkoord bevat op het vlak van landbouw een quota- en tariefvrije handel tussen de 27 Europese lidstaten en het Verenigd Koninkrijk. Dit akkoord werd sterk verwelkomd onder voorwaarde van een strikte opvolging om problemen inzake uiteenlopende wetgeving en trage grensovergangen te voorkomen.

Er werd bij de toepassing van het brexitakkoord ook aandacht gevraagd voor de beschermde oorsprongsbenamingen.

6.2. Het Mercosurakkoord

Het Mercosurakkoord dateert van juni 2019, maar de lidstaten blijven wijzen op de bezorgdheden van gevoelige sectoren als suiker, rund en pluimvee. Er lopen ook gesprekken met Brazilië over meer garanties voor de bescherming van milieu en klimaat.

Daarnaast wijzen de lidstaten op de noodzaak voor compensatiemaatregelen en respect voor EU-normen bij de invoer van landbouwproducten uit derdewereldlanden. Dat neemt niet weg dat een aantal lidstaten op het vlak van agrovoeding ook wel potentieel ziet in het Mercosurakkoord. De Commissie werkt intussen aan een impactstudie om het effect van het Mercosurakkoord volledig in kaart te brengen.

6.3. Cumulatieve impactstudie

In 2016 werd reeds een cumulatieve impactstudie gemaakt over de concessies die inzake landbouw worden gemaakt bij het afsluiten van handelsakkoorden. Deze studie werd in januari 2021 geactualiseerd en biedt een overzicht van de landbouwconcessies in afgesloten en in lopende handelsakkoorden. De Commissie wees op de toegenomen exportmogelijkheden bij het afsluiten van handelsakkoorden, wat ook blijkt uit beschikbare cijfers. Anderzijds wijzen die cijfers ook op een toegenomen import, zodat per sector een eigen balans moet worden opgemaakt. De Commissie blijft een vrijhandelsagenda nastreven, maar met aandacht voor gevoelige sectoren.

De lidstaten zijn inhoudelijk niet kunnen ingaan op de studie die op het ogenblik van de voorstelling nog niet algemeen beschikbaar was. In een later stadium zal dit zeker nog aan bod moeten komen.

7. Etikettering

7.1. Dierenwelzijn

De etikettering stond op de agenda van december 2020. Onder het toen nog Duitse voorzitterschap werden de raadsconclusies opgemaakt over de introductie van een label voor dierenwelzijn. Dit was het rechtstreekse gevolg van de Farm-to-Fork-strategie waarin dat werd aangekondigd.

Het Duitse voorzitterschap verwelkomde het label voor dierenwelzijn en stelde ook een aantal criteria op waaraan dit zal moeten voldoen. De bal ligt nu in het kamp van de Commissie die hierover een eigen voorstel zal formuleren.

7.2. Voedselwaarde

In de Farm-to-Forkstrategie werd een etikettering van de voedselwaarde op de verpakkingen aangekondigd. Binnen de Raad kon hierover echter geen unanimititeit worden gevonden, waardoor hierover dus geen raadsconclusies werden geformuleerd. Een aantal lidstaten heeft immers moeite met een aantal bepalingen, en in het bijzonder met de nutriscore die zij te weinig genuanceerd vinden.

De bal ligt in het kamp van de Commissie die over de etikettering van de voedselwaarde een eigen voorstel zal formuleren.

II. Vragen van de commissieleden over landbouw en antwoorden van Pieter Lietaer

Chris Steenwegen vraagt of de lijst met ecoregelingen reeds definitief door Europa werd goedgekeurd.

Wat was de houding van België in de discussie over het handelsverdrag Mercosur? In het Vlaams Parlement werden hierover immers een aantal resoluties goedgekeurd.

Leo Pieters sluit zich aan bij de vragen van Chris Steenwegen.

Bart Dochy vraagt wanneer België weer de status van AVP-vrij land kan verkrijgen. En hoe reageert Europa op de vraag van Vlaanderen om Wallonië en Vlaanderen apart te beoordelen voor de Afrikaanse varkenspest?

Het klimaataspect weegt zwaar door in de bezwaren die tegen het handelsverdrag Mercosur worden gemaakt. Zou het kunnen dat met de verkiezing van president Biden in de USA, ook in Zuid-Amerika een strenger klimaatbeleid zal worden gevoerd?

Pieter Lietaer bevestigt dat de discussie over de ecoregelingen binnen Europa nog niet volledig werd afgerond. De Europese Commissie heeft een lijst met ecoregelingen vastgelegd. Het Europees Parlement moet hierover nog een standpunt innemen en de lidstaten zijn eerder geneigd om te werken met een open dan met een gesloten lijst, en met een verplichte lijst van ecoregelingen. De discussie is dus nog lang niet afgerond.

De houding die België inzake Mercosur heeft ingenomen, gebeurde met het akkoord van de federale overheid en de drie gewesten. Maar uiteraard is er binnen dit globale standpunt een grotere gevoeligheid voor landbouw dan voor andere sectoren. In de Landbouwrap werd door België gewezen op de noodzaak om een gelijk speelveld te behouden met respect voor de Europese normen. Er werd ook geïnformeerd naar de compensatiemaatregelen voor de landbouw die door toenmalig Europees commissaris Phil Hogan met een potentieel bedrag van 1 miljard euro werden aangekondigd. Hierover werd echter geen toezegging gedaan door de huidige Commissie.

België is nu officieel vrij van Afrikaanse varkenspest en een aantal landen hebben zich reeds opengesteld voor de import van Belgisch varkensvlees. Maar belangrijke exportlanden als China en Zuid-Korea blijven weigerachtig en hanteren striktere voorwaarden dan binnen de internationale context worden afgesproken. Intussen

blijft Vlaanderen aandringen op een doorgedreven regionalisering zodat Europa dat ook kan meenemen in de internationale contacten. Daar is nu wel meer aandacht voor aangezien Duitsland vragende partij is voor een regionale opdeling omdat enkel aan de grens met Polen AVP werd aangetroffen.

Het is moeilijk te voorspellen of een grotere Amerikaanse bezorgdheid voor het klimaat ook zijn invloed zal hebben op het beleid van Zuid-Amerikaanse landen en het Mercosurverdrag. Dat zal uit concrete contacten moeten blijken.

III. Toelichting door Barbara Roegiers

Barbara Roegiers, attaché Visserij van de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie, focust zich voornamelijk op de Visserijraden van december 2020 en januari 2021. In de oktoberraad 2020 werden de vangstmogelijkheden in de Oostzee bepaald, maar daar heeft Vlaanderen geen belang bij. En in november 2020 waren er geen bepalingen inzake visserij te bespreken omdat door de brexitonderhandelingen alles werd verschoven naar de decemberraad.

1. Programma Visserij van het Portugese voorzitterschap

1.1. TAC en quota

Het Portugese voorzitterschap loopt van 1 januari tot eind juni 2021 en het schoof meteen een aantal prioriteiten naar voren. De besprekingen voor de total allowable catch (TAC) en de visquota per soort en per lidstaat zijn reeds een tijd aan de gang en moeten tussen januari en maart 2021 met concrete afspraken over finale quota worden afgerond.

In juni 2021 zal de Commissie waarschijnlijk ook een presentatie geven met algemene richtlijnen voor de vaststelling van de vangstmogelijkheden voor 2022. Het wordt inzake vastlegging van de vangstmogelijkheden dus een erg druk jaar.

1.2. Europees Fonds voor Maritieme Zaken, Visserij en Aquacultuur

Onder het Duitse voorzitterschap werd reeds een politiek akkoord bereikt met het Europees Parlement over de vastlegging van een nieuw EFMZVA. Toch moet er nog heel wat bijgeschaafd worden zodat wellicht pas een definitief akkoord kan worden bereikt tijdens de Agrifishraad van april 2021.

1.3. Algemene oriëntatie over de herziening van de Controleverordening

Het Portugese voorzitterschap zet ook graag in op een politiek akkoord tijdens de Agrifishraad van mei 2021 voor een algemene oriëntatie over de herziening van de Controleverordening, wat een zeer technisch dossier is.

2. Vangstmogelijkheden voor 2021

2.1. Agrifishraad december 2020

Op basis van de voorstellen op 27 oktober 2020 werd in december 2020 een eerste bespreking over de vangstmogelijkheden georganiseerd. Deze besprekingen lopen verder in het voorjaar 2021 voor de gedeelde bestanden met het Verenigd Koninkrijk en Noorwegen als derde landen. Maar omdat quasi alle bestanden met deze twee landen worden gedeeld, moet dus voor de meeste bestanden nog een definitieve TAC worden vastgelegd. In december 2020 was het immers onmogelijk om een voorspelling over de vangstmogelijkheden te maken, aangezien er nog geen

brexitakkoord was afgesloten. Daarom konden toen ook nog een visserijconsultaties met Noorwegen worden aangevat.

Maar tegelijkertijd was het nodig om aan de Europese sector op 1 januari 2021 zekerheid te geven over de voorlopige vangstmogelijkheden voor eerste kwartaal 2021. Die werden vastgelegd op 25 procent van de TAC 2020, met twee uitzonderingen. Voor seizoensgebonden visserij werd een hoger percentage vastgelegd omdat deze soorten in de Europese wateren enkel in het voorjaar te bevissen zijn. Het betreft de pelagische visserij met soorten als makreel, horsmakreel en blauwe wijting, die in scholen te bevissen zijn. Voor enkele andere soorten werd een lager percentage afgesproken om de visbestanden niet in gevaar te brengen, maar dit had geen invloed op de Belgische visserij.

In de decemberraad van 2020 werd onder meer op vraag van België ook een verklaring aangenomen over de seizoensgebonden bevissing van demersale soorten. Die leven op de zeebodem en worden door de Belgische visserij vooral in Het Kanaal bevestigd. De vraag richtte zich op de mogelijkheid om de afgesproken quota voor het eerste seizoen van 2020 toch te herzien indien het wetenschappelijke advies en het nog af te sluiten brexitakkoord dit zouden toelaten. Op basis hiervan heeft de Commissie in de Raad van januari van 2021 dan een voorstel geformuleerd waarin de Belgische vragen zijn meegenomen voor tong in het oostelijk deel van Het Kanaal (40 procent) en schol (45 procent), wat hoger ligt dan de oorspronkelijke 25 procent.

2.2. Agrifishraad van januari 2021

Pas in de Raad van januari 2021 kon dus gestart worden met het opmaken van de definitieve TAC's voor 2021, waarbij er een aantal belangrijke veranderingen zijn tegenover de vorige jaren.

Bijna alle visbestanden zijn vanaf 2021 gedeeld met derde landen. Er is een bilateraal brexitakkoord met het Verenigd Koninkrijk en ook een bilateraal akkoord met Noorwegen over de toegang tot de visgronden en licenties. Daarnaast is er ook een trilateraal akkoord met het Verenigd Koninkrijk en Noorwegen over de bestanden in de Noordzee. In de toekomst zouden de consultaties hiervoor moeten afgerond zijn vóór elke decemberraad. Europa zal dus in de toekomst veel vroeger dan anders een intern standpunt moeten vastleggen om met een mandaat van alle ministers de onderhandelingen met derde landen te kunnen aanvatten. Het is de bedoeling om in de Agrifishraad van februari 2021 hiervoor de procedures vast te leggen. Het is immers de Commissie die exclusief bevoegd is om onderhandelingen met derde landen te voeren. Dat zal ook het geval zijn voor de onderhandelingen met het Verenigd Koninkrijk en Noorwegen.

De Commissie kreeg reeds de toestemming om hierover verkennende gesprekken met het Verenigd Koninkrijk op te starten. De eerste gesprekken werden in januari 2021 gevoerd, maar de formele gesprekken zullen pas starten na een uitdrukkelijk akkoord van de Raad, dat vermoedelijk eind januari 2021 zal worden gegeven. In januari 2021 werd wel reeds de derde onderhandelingsronde gevoerd over het trilateraal akkoord tussen de EU, het Verenigd Koninkrijk en Noorwegen over de visbestanden in de Noordzee.

In de Raad van januari 2021 werden nog andere prioriteiten ter sprake gebracht. Het betreft onder andere de noodzaak van een gelijk speelveld voor de aanlandplicht. De Europese Unie past met een bepaalde methodologie bepaalde kortingen toe op de vastgelegde vangstmogelijkheden. België heeft gevraagd dat hierover afspraken worden gemaakt zodat die methode ook in derde landen wordt toegepast. Op langere termijn moeten de regels over de aanlandingsplicht zoveel mogelijk gelijk lopen in de Europese en Britse wateren.

België vroeg ook aandacht voor de verstikkingssoorten. Met het brexitakkoord vond ook een verschuiving van de quota plaats. Overbevissing in bepaalde delen zou er toe kunnen leiden dat de visvangst voor een bepaalde soort overal moet worden stilgelegd. België toonde zich ook bezorgd over het verplichte quotaruilmeechanisme dat momenteel vooral in het voordeel is van Nederland en Spanje. Zij hebben voor specifieke soorten geen quotum, terwijl Vlaanderen voor diezelfde soort vrij kleine quota heeft. Bij zeer kleine quota is het vreemd om nog verplicht te worden om aan het quotaruilmeechanisme deel te nemen, vooral omdat het Verenigd Koninkrijk hier niet meer aan deelneemt.

België bracht ook nog enkele specifieke punten onder de aandacht zoals tongbevissing in het Bristolkanaal, kabeljauw en roggensoorten in de Noordzee en de bezorgdheid over een vlotte toegang tot de Britse twaalfmijlszone.

IV. Vragen van de commissieleden over visserij en antwoorden van Barbara Roegiers

Bart Tommelein vraagt wat er na de overgangsperiode van 5,5 jaar zal moeten gebeuren. Onzekerheid is immers nefast voor investeringen in de toekomst. Wordt er vanuit Europa gewerkt aan richtlijnen voor de lidstaten om hen een kader aan te bieden om zich voor te bereiden op het einde van de overgangsperiode?

Vlaamse vaartuigen vermijden momenteel de Britse havens wegens de extra papieren die voor vertragingen zorgt. Voordien werden de ladingen zeer vlot vanuit de Britse havens naar de Vlaamse visveilingen gebracht, maar dat is momenteel quasi uitgesloten. Werd dit besproken op de Ministerraad? Liggen er hier oplossingen voor?

De vislicenties voor de zes- en twaalfmijlszone werden toegezegd, maar nog niet uitgereikt. Wat is de huidige stand van zaken?

De Europese vaartuigen zullen geleidelijk afstand moeten doen van de huidige visquota. De nieuwe quota zouden verdeeld worden op basis van de bestaande EU-verdeelsleutel. Voorziet die verdeelsleutel ook parameters die de quota positief of negatief kunnen beïnvloeden? Hierbij kan gedacht worden aan de inspanningen rond verduurzaming die in het verleden door lidstaten werden gedaan en waar Vlaanderen tot de beste leerlingen behoort. Wat betekent dit concreet voor Vlaanderen en hoe verhoudt zich dat tegenover de huidige quota? En zal er naast de klassieke ruil van quota tussen lidstaten onderling, ook ruimte zijn voor een ruil met Britse quota?

Vlaanderen heeft een relatief verouderde vloot die voornamelijk gericht is op gemengde visserij via de klassieke boomkortechniek. Ecologisch en economisch zou nieuwbouw in veel gevallen een duurzamere optie zijn, maar helaas verbiedt Europa subsidiëring voor nieuwbouw. Wordt een eventuele subsidiëring opnieuw bespreekbaar in het kader van de vereiste reconversie naar aanleiding van de brexit?

Hoe wil Europa de algemene reconversie van de visserijsector aanpakken om de verliezen ten gevolge van de brexit op middellange termijn op te vangen en om de vissers minder afhankelijk te maken van de Britse willekeur in het toekennen van vangst- en toegangsrechten in hun eigen wateren? Zal in dit verband ook gekeken worden naar het opzetten van een volwaardig aqua- en maricultuurbeleid?

Frieda Verougstraete-Deschacht sluit zich aan bij de vragen van Bart Tommelein en hoopt dat minister Crevits sterk zal aandringen op het snel verlenen van de

licenties voor toegang tot de Britse wateren. De Vlaamse vissers hebben daar recht op en moeten de licenties snel kunnen gebruiken.

Cathy Coudyser vraagt of er in verband met het EFMZVA binnen de Raad voldoende werd overlegd over steun voor innovatie. De Vlaamse visserijsector heeft daar sterk behoefte aan, gezien de reconversie van de visserijvaartuigen die zich opdringt. Daarbij moet ook aandacht worden gegeven aan de generatiewissel en de steun aan jonge reders om in de kapitaalintensieve visserij aan de slag te kunnen gaan. Erkent Europa voldoende het belang van de aquacultuur als vernieuwende sector en is het bereid om hier voldoende steun aan te verlenen?

Op welke wijze worden de brexitonderhandelingen voor de toekomst gepland? Zal dit op het niveau van de Raad gebeuren of voorziet Europa een andere instantie die de onderhandelingen zal leiden? En wanneer zullen de gesprekken binnen Europa worden opgestart om tot een gemeenschappelijk standpunt te komen als na 2025 opnieuw met het Verenigd Koninkrijk moet onderhandeld worden over toegang tot de Britse wateren en nieuwe quota?

Nu de brexit achter de rug is, zullen de lidstaten de quota onderling moeten verdelen. Spanje en Nederland behoren tot de sterke visserijlanden. Bestaat de vrees dat zij binnen Europa hun sterke onderhandelingspositie zullen uitbuiten? En moet België dan niet streven naar een gemeenschappelijke belangenverdediging samen met de kleinere visserijlanden?

Barbara Roegiers wijst erop dat het brexitakkoord reeds een aantal garanties bevat voor de onderhandelingen die na 2025 opnieuw moeten hervat worden. In principe ligt de quotaverdeling tussen het Verenigd Koninkrijk en Europa ook voor de toekomst vast. Er zal na 2025 wel jaarlijks moeten onderhandeld worden over de toegang tot de Britse wateren, maar toch zijn er een aantal hefboomen die Europa kan hanteren. Het is bijvoorbeeld mogelijk om invoertarieven op te leggen voor visserij- en aquaproducten. Er kan ook een link gemaakt worden met andere akkoorden, zoals het energieakkoord dat eveneens afloopt in 2026 en waarbij de toegang tot de Europese markt voor het Verenigd Koninkrijk zeer belangrijk is.

Het klopt dat de Vlaamse vaartuigen momenteel de Britse havens vermijden. Britse vaartuigen landen momenteel trouwens zelf liever aan in Europese havens dan in de eigen Britse havens om zo gemakkelijker naar Europa te kunnen exporteren. Schotse vissers landen massaal aan in Denemarken en Nederlandse havens hebben beduidend meer Britse vaartuigen die komen aanlanden. Mogelijk normaliseert de situatie als de afhandeling van de douaneformaliteiten vlotter verloopt. Een andere mogelijkheid is dat Vlaamse veilingen zich meer specialiseren in diepvriesproducten waarvoor de behandeling minder tijdsgebonden is dan bij verse vis.

Voor de vislicenties binnen de twaalfmijlszone heeft Europa alle formaliteiten verricht die nodig zijn. Ook de bijkomende informatie die door de Britten gevraagd werd, werd tijdig aangeleverd. Europa dringt aan op een snelle levering van de licenties en vermoedelijk zal dat ook snel gebeuren.

Het is de bedoeling van Europa om de transfers van quota verder te verdelen volgens de relatieve stabiliteit, zoals dit reeds tientallen jaren zonder veel problemen wordt toegepast. Het is in het voordeel van de lidstaten om dit mechanisme niet in vraag te stellen, want anders ligt de weg open voor jarenlange onderhandelingen. Indien Vlaanderen een uitzondering vraagt voor reeds geleverde inspanningen rond verduurzaming, zullen andere landen zonder twijfel ook eigen uitzonderingsvoorstellen aanbrengen.

Het belang van een quotaruil met het Verenigd Koninkrijk werd door Vlaanderen reeds aangegeven. Naast het vastleggen van de definitieve vangstmogelijkheden

voor 2021 zal dit zeker een van de prioriteiten zijn bij de verdere onderhandelingen met het Verenigd Koninkrijk. Er zijn al verkennende gesprekken gevoerd over de modellen die hiervoor eventueel kunnen toegepast worden, maar hierover werd nog geen beslissing genomen. De quotaruilen tussen het Verenigd Koninkrijk en Europese lidstaten zullen in de toekomst in elk geval centraal via Europa moeten verlopen.

Het klopt dat Europa zich blijft verzetten tegen overheidssteun voor nieuwbouwvaartuigen in de visserij. Ook binnen het kader van de WTO-besprekingen over visserijsubsidies bestaat de vrees dat Europa in nieuwe en grotere vaartuigen zal investeren met een verhoogde vangstcapaciteit. Dat neemt niet weg dat er binnen de huidige regeling een beperkte mogelijkheid is om nog overheidssteun te geven voor bijvoorbeeld veilige arbeidsomstandigheden aan boord, energie-efficiëntie en hygiëne.

Het feit dat aquacultuur nu ook is opgenomen in het nieuwe EFMZVA-fonds, wijst er toch op dat er in de toekomst meer aandacht zal zijn voor aquacultuur. Het is binnen dit fonds niet onmogelijk om nieuwe reders actiever dan andere te steunen. Vlaanderen stuurde aan op deze mogelijkheid en vroeg ook aandacht voor de specifieke Vlaamse situatie waarbij reders investeren via bijdragen vanuit een nv of bvba.

De toekomstige onderhandelingen met het Verenigd Koninkrijk zullen worden gevoerd met grote betrokkenheid van de lidstaten, zoals ook door minister Crevits werd gevraagd. Deze betrokkenheid slaat zowel op onderhandelingen voor het technische niveau als raadwerkgroepniveau. De lidstaten gaven daarbij aan dat ze niet enkel geïnformeerd, maar ook actief betrokken willen worden. De precieze vorm van deze betrokkenheid is nog onderwerp van discussie binnen Coreper.

Het verplichte mechanisme van quotaruil is slechts op enkele vissoorten van toepassing, waaronder de kabeljauw in de Keltische Zee.

Het is altijd wel zo geweest dat lidstaten hun eigen standpunt benadrukken en zoeken naar allianties met andere lidstaten om dit te verdedigen. Maar dat gebeurt eerder in gematigde vorm. De brexitonderhandelingen hebben de lidstaten nog dichter bij elkaar gebracht zodat hier geen grote moeilijkheden te verwachten vallen.

Bart DOCHY,
voorzitter

Cathy COUDYSER
Tinne ROMBOOTS,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

AVP	Afrikaanse varkenspest
Coreper	Comité van permanente vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten bij de Europese Unie
EFMZVA	Europees Fonds voor Maritieme Zaken, Visserij en Aquacultuur
EU	Europese Unie
GLB	gemeenschappelijk landbouwbeleid
Mercosur	Mercado Común del Sur
TAC	total allowable catch
WTO	World Trade Organization